

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 9 (480)

Fredagen den 5 mars 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökanden» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Emily Nonnen.

Efter den vackra sommaren hade hösten kommit med sina kalla stormar och tunga, tunga regndroppar. Blommorna hade böjt sina kalkar, deras stänglar lutade mot jorden, och träden hade bytt ut sin gröna skrud mot en som skiftade i rött, gult och brunt, men äfven så bjödo i solskenet och i skymningen, när solen sjönk, parken och trädgården en fager syn.

Ja, jag tjustes af denna fägring, när jag en oktobereftermiddag 1896 vandrade ut till Liseberg, och mitt öga sökte girigt fasthålla det i solnedgången så vackra landskapet, då min blick fängslades af ett litet feslott. Uppe på ett af bergen låg ett lusthus, mot hvars många fönsterrutor aftonsolen återkastade sin strålgans med en styrka, så att det såg ut, som om det lilla huset stött i brand.

Jag skulle velat dröja därute, tills elden sloknade, men där låg det gamla huset, målet för min vandring, och snart befann jag mig i ett vackert förmak och mellan två älskvärda gamla systrar.

Äfven här var höst, men också en höst i färger, och medan min blick vandrade från porträttet af den fagra ungmön (måladt af den syster, hvars bild i dag pryder Idun) till den 88-åriga gumman bredvid mig, önskade jag att, när livvets höst kommer till litet hvar af oss, den må komma så som den kommit i detta hem.

Från ungmöns vackra porträtt gick min blick till de andra taflorna på väggarna, de flesta af samma hand, och medan jag beundrade dem, fick jag se den

snart ättiofemåriga konstnärinnans sista arbete. Det var ett litet kort, på hvilket hon i de finaste färger återgifvit ett par i oktoberdagen utslagna nyponblommor. En förtjusande liten kvist med blommor, knoppar, mogna frukter och gulnade blad. Det var en blommas historia och jag behöll den framför mig, medan jag lyssnade till den gamla damens berättelse.

Deras historia går ända bort till århundradets början, till Napoleons herravälde på kontinenten. I sina samlingar förvara de taflor, köpta under en italiensk resa 1803, då Napoleons härar genomströfvade Europa och med sina bajonetter till- och afsatte konungar. Frökarna Nonnens far, John Nonnen, var vid den tiden köpman i Hamburg och kunde endast genom tillmötesgående af en svensk sjöofficer med sin familj få återvända till sitt fädernesland, England.

Där, i London, föddes den 22 februari 1812 min och mina jämnårigas julfé, Emily Nonnen, och 7 år därefter, 1819, flyttade hon med föräldrar och fem syskon öfver till Sverige, där fadern samma år inköpte den ännu i dottrarnas ego varande egendomen Liseberg. Den låg då en half timmes väg från Göteborg, men har nu genom stadens utvidgning kommit i dess omedelbara närhet. Bland de nonnenska syskonen var den i svenska jordbrukets historia bekante Edward Nonnen, en man, som med sin stora begåfning blef sitt nya fädernesland till rik välsignelse. Lika väl utrustade som brodern voro ock systrarna. Det var en sällspordt

Gläd dig du unga lif,
Ty det går
I det nya år
Emot ljus och kraft,
Emot sol och vår!

Och om i drifvan
En vårdrom du sänkt,
En längtan du tänkt,
Som du i blom
Vill ha återskönt —

Kanske en vårdag
Skall fruktblommors snö
Öfver dig strö
Den lycka du drömt,
Och som ej kunde dö.

Ellen Lundberg.

intelligent och konstnärligt begåfvad familj. Vid ankomsten hit, alltså vid sju års ålder, voro Emily Nonnens skolstudier avslutade, men på den första grund, som genom dem blifvit lagd, byggde hon sedan med tillhjälp af föräldrar, syskon och broderns lärare ett kunskaps tempel. Genom fadern infördes hon i den engelska litteraturen, och af broderns lärare fick hon en inblick i naturvetenskaperna, medan hon tillsammans med sina systrar studerade språk och historia. Grammatik kom den tiden ej så mycket i fråga som nu. Det väckte de unga damernas förvåning, när Fryxell utgaf sin svenska grammatik, att också modersmålet skulle studeras som andra språk. I svenskan invigdes ej heller Emily Nonnen genom läxor om språkets genus, numerus och kasus, utan genom läsningen af Atterboms Lycksalighetens ö, hvilken hon fann så intressant, att hon studerade den med tillhjälp af ordboken. Hon var då 13 år gammal.

Hur sällsynta sådana böcker då voro i Göteborg, kan man ana, när man hör omtalas, att vid början af 1820-talet fanns ett tryckt exemplar af Tegnér's Axel, hvilket ägdes af landshöfdingen och gick i lån inom societeten.

Fröken Nonnens artistiska anlag förbisågos icke. Det var hennes afsikt att blifva målarinna, och hon uppehöll sig därför i Köpenhamn, där hon under ledning af prof. Rörbye målade bra porträtt i olja. På den »älskvärde Thorwaldsens» atelier ritades flitigt. Mellanstunderna ägnades åt ett rätt intressant konstnärslif.

Hemkommen målade hon på beställning från Upsala ärkebiskop Wingårds porträtt och tillbragte sedan sommaren 1844 i Stockholm, där hon målade porträtt i akvarell, en då i Sverige nästan okänd genre. Hon fick äfven befallning att måla drottning Desideria, men hinder kommo emellan och porträttet blef ej utfördt.

Utom med andra intressanta personer, som hon träffade i hufvudstaden, umgicks hon ock med sin brors vänner, Jakob Berzelius och Anders Retzius. Tillsammans med några bekanta var hon detta år i tillfälle att se den gamle Carl Johans sista revy på Ladugårdsgärdet, och i Upsala, där hon ock denna gång någon tid vistades, sammanträffade hon med de danska studenterna vid deras första besök där.

Oafsedt längre och kortare uppehåll i de ofvannämnda städerna, har fröken Nonnen rest ganska mycket. Hon har flere gånger varit i England, rest i Tyskland och Norge, men framförallt i Sverige, där hon både i stad och på land varit en efterlängtd gäst. Och fröken Nonnen reste med öppet sinne och vaken blick och samlade därför i sitt rena sinne skatter af ädel halt, hvilka hon sedan omsmälte och sofrade, för att som juvelsmycken skänka den ungdom, som växte upp omkring henne.

Några af denna ungdom samlade hon i sin ritkola, andra fingo af de utmärkta systrarna hela sin undervisning och framförallt en lifsriktning åt det rätta målet.

Dock var det ej som lärarinna i egentlig mening Emily Nonnen skulle gifva sin insats Sveriges kulturlif, det var som författarinna för barn och ungdom.

År 1855 utkom hennes första öfversättning från engelska till svenska och 1895 gjordes den sista från svenska till engelska. Dessa ar-

beten från det ena språket till det andra liksom bidragen till svenska kalendrar och tidskrifter äro så många och af så växlande innehåll att de ej här kunna uppräknas. Vi skola därför endast hålla oss till originalarbetena för de svenska barnen.

År 1859 hade fröken Nonnen skrivit en fabel, »De båda skyarne», hvilken hon visade för redaktör S. A. Hedlund. På hans råd lämnades den till bokhandlaren C. J. Arwidsson, som genast intog den i sin julkalender och sedan skickade författarinna några planscher, hvarom hon skref »De tvänne guldhjärtana eller Guds öga vakar» och »Lorenzo och Roshilda eller Marmorgruppen», båda utkomna 1859. Sedan följde 1860 »Rubinringen eller Sanningen segrar», 1863 »Familjen på Örnaholm eller Lifvets skiften», 1864 »Granatkorset eller Ros och Lilja», 1865 »Flyktingarne eller Valspråket öfver dörren», 1866 »Taltrasten, tidskrift för barn och ungdom» samt 1868 »Lifvets skola eller Ädel säd och rika kärvar», alla dessa utkomna på C. J. Arwidssons förlag.

På böcker ha i vårt land af ung och gammal mottagits med sådan tacksamhet som dessa. Föräldrarna uttalade sin glädje öfver att de fått en litteratur, som så lugnt kunde lämnas åt barnen, och beklagade endast att författarinna vore hindrad att fortsätta.

Orsaken härtill var en sjuk syster, som hon uteslutande ägnade sin vård, och då denna 1866 afled, kommo öfversträngning samt resor och bestyr emellan. En berättelse, den ofvannämnda »Lifvets skola», skrifven under intryck från England, utkom, som vi nämnt, 1868, men sedan voro lifvets septemberdagar inne, de senare originalarbetena ha ej samma sommarprägel som de ofvannämnda. Lifvets praktiska bestyr togo ock konstnärinnans och författarinns tid i anspråk. Skötandet af gården med dess bokföring, ett större hushåll, vidsträckt umgänge och vården af en äldre syster upptaga nu den ättiofemåriga Emily Nonnens tid; men att så mycket praktiskt arbete hvilat på den späda, älskvärda lilla kvinnans skuldror, anar ej den, som i höstkvällen sitter i förmakssoffan och lyssnar till henne.

Ett af fröken Nonnens äldsta minnen är den kanonad, som i London förkunnade segern vid Waterloo. Ofärden öfver århundradets hjälte för oss lätt in på betraktelser af förr och nu. Den vördnadsvärda värdinnans gedigna historiska bildning och rika världserfarenhet göra hennes omdöme lugnt och säkert. Den gamla och nya tidens förtjänster och fel vägas opartiskt mot hvarandra. Och den nya tiden med sin lätta samfärdsel, sina många möjligheter till arbetsförtjänst, sin folkbildning och filantropi får priset. Men fröken Nonnen är van att af erfarenheter draga slutsatser. Hon dröjer hvarken vid den gamla goda tiden eller den oroliga nya, in i framtiden spanar hennes varma blick, frågande, om det nya släkte, som nu växer upp omkring oss, har kraft nog att gå framåt i utveckling.

För detta unga släkte är det väl nu knappast möjligt att skildra våra fröjder, då bland böckerna på julbordet fanns en bok af Emily Nonnen. Den lästes naturligtvis först af den lyckliga ägarinnan själf, som kanske med det lilla pekfingret följde rad efter rad och ovan, ofta med tårskynd blick, läste upp berättelsen.

När den boken var utläst, utbyttes den mot en af de andra, som någon af lekkamraterna fått, och så ändtligen, när berättelserna gått laget om, hamnade hvad som möjligen återstod af boken i en vrå af bokskåpet, medan innehållet, gömdt i vaxmjuka barnahjärtan, bar mer eller mindre rika frukter, hos några blef första väckelsen till evighetslif. Men var icke öfverallt välsignelsen så stor, på oss alla verkade den dock så godt, att bara åsynen af de gamla utnötta böckerna framkallar de ljusaste barndomsminnen. Dessa minnen fylla oss ännu, när våra hjässor börjat gråna, med den innerligaste tacksamhet mot författarinna, som gaf oss dem, men också med den önskan, att de barn, som växa upp kring oss, må få de djupa sanningar, som i dem innehållas, med på deras lefnadsväg, och därför äro vi nog dristiga att bedja den äldriga författarinna att i sin lefnads höst återgifva de unga sin sommars fagra blommor.

Denna vår önskan blir också snart uppfylld, i det att en förläggare, som länge sökt efter de i bokhandeln utgånga böckerna, anhållit om att få utgifva dem i ny upplaga.

Men, torde någon invända, i en tid då allt går med snälltagtsfart, kan väl icke det, som skrefs för öfver 30 år sedan, ännu vara njutbart?

Vi svara, att hvarje gång vi omläst dessa våra kära barnböcker, ha vi alltid funnit dem lärarika och tilltalande, och när vi berättat dem för våra berättelsehungliga småttingar, ha de suttit på sina pallar lika förtrollade som deras mödrar en gång sutto på sina.

Detta är ej underligt, ty sanningens sol speglas i dem, och den solen vet ej af någon aftonskymning, den kan och den skall, så länge ett människohjärta klappar, upplysa och uppvärma det.

Formen kan visserligen åldras, men i Emily Nonnens böcker är icke ens formen i sin helhet gammal; och om den än på något ställe är det, så likna i alla fall dessa hennes berättelser den lilla paviljongen vi sågo på berget. Hennes eget kärleksfulla barnasinnets aftonsol skimrar igenom det hela.

Amanda Leffler.

Hjärtetro.

En berättelse från skären.

*På Vaddö, fagra ön i Ålands haf,
Det stod, när jag var barn, ett kors på stranden,
Och fram till korset smög sig grön en stig
Emellan klipporna i sanden.*

*Spår af en inskrift syntes ännu kvar,
Men tvärtröt hade storm och böljor tagit.
Se'n hafva sol och regn och tidens tand
I ojämnhärdnad mot det dragit.*

*Och nu står blott ett litet rös af sten,
Där gröna stigen slutar uppå hällen.
Men vågen sjunger än sin gamla sång,
Af vemod fylld, i sommarkvällen.*

*Och korsets saga än bland bygdens folk
Förtäljs, när glada vinterbrasan flammar,
En enkel, stärdlös sagn om hjärtetro,
Som från all kärleks källa stammar.*

* * *

*Matts Olsson var en rask och glad matros,
Som post från Grisslehamn till Åland förde
Och mången gång, då hafvet fruset låg,
Till Ekerö med häst och släde körde.*

*Mot storm och dimma ofta käckt han stridt,
Och lika säkert ror som plog han skötte,
Och dock en gång, när fyrty ren han fyllt,
På grund han med sin postbåt stötte.*

*Och sjön gick hög. Snart låg i våtan graf
För alltid båten gömd med last och männer,
Hvad dolda grundet hette, hvar det låg,
Blott Gud, som bor i höjden, känner.*

*Men uppå klippans håll på öde strand
Där mäs och tärna kretsas öfver vågen,
Matrosens hustru reste upp ett kors
Till ögontröst när sorgen tyngde hågen.*

*Det prydde hon med lilja och syrné,
På vintern hängde där en murgrönsrefva,
Och under M. och O. hon rista lät:
»I djupet svunne, vi hos Herran lefva!»*

*Och mellan sten och klippor lade hon
Af torf en stig, som fram till korset ledde,
Och där hvar lördagsafton tyst hon bad,
Och bönen hennes ande ro beredde.*

*Dit gick hon stilla efter veckans id,
Så länge sommarsolsken log i skogen.
Dit gick hon ock i höstens mulna tid,
Då stormen lven och slagan ljud på logen.*

*Och åldern strödde snö i hennes hår,
Och skumt vardt ögat, blek och vissnad kinden,
Och gången mera svag för hvarje år —
Till stranden gick hon än i sommarvinden.*

*Och så en julkväll man henne fann
Med händerna knäppta hop uti sitt sköte.
Kring hennes mun ett fridfullt löje låg:
Hon ilat glad till sin Mattias möte.*

* * *

*Nu borta korset är för längesen,
Men stigen grönskar än bland gråa hållar,
Och vågen sjunger än sin gamla sång,
Af vemod fylld i vårens ljusa kvällar.*

*Och ännu bor i Norden hjärtetro,
Som varar än, när kinden mer ej glöder,
Som varar än, när puls arbetar matt
Och ålderns dimma ögats glans föröder.*

Q. M.

Kvinnorna på utställningen.

I.

Vintern, med sina muntra slädpartier och sina lysande och glada, stora och små baler, är snart ett minne blott! Den lärkjublande våren är redan här, och inom kort står den härliga sommaren och vinkar med sin blomstersmyckade spira oss alla ut att njuta de ljufva fröjder, hon äger att bjuda under sitt korta regemente.

Under vanliga förhållanden bruka väl Iduns ärade läsarinor vid denna tid på våren drömma om lifvet vid badorterna, om det nervstillande lugnet på det fridfulla sommar-nöjet, om härliga skogspromenader i granarnas hälsobringande doft och om en lustig seglats på de yrande böljornas svanhvita kammar. Nå, allt det där leker nog i hågen äfven nu och måste på ett eller annat sätt blifva en verklighet, ty sommaren, ehuru kort, måste framför allt brukas så, att man hämtar kraft och styrka för vinterns långa och mer fatiganta månader. Men här har kommit en ny, brinnande längtan öfver eder, ärade läsarinor, en längtan, som måste tillfredsställas, om ni icke skola anse hela sommaren 1897 fullständigt förfelad, — det är att få skåda, att få vara med i det brusande lifvet på den stora nordiska utställningen i Stockholm.

Och därför, tänker jag, ljuder samma

lösen i Iduns vida läsekrets i alla landmären: »Till utställningen! — Till utställningen!»

Och ni infinna eder nog. För öfrigt, hvad blefve det väl med hela den storartade utställningen, om damerna icke skulle komma, om ni öfverläte alltsammans åt oss »otäcka karlar»? Ja, mina damer, det är ni som skola gifva glans, lif och den rätta färgen åt det stora nationella företaget. Det är ert varma intresse, er smittande entusiasm, ert bifall, som i icke obetydlig mån skola bereda utställningens framgång, och slutligen är det ni, som skola gifva hela utställningslifvet därute på utställningsfältet den nobla ton och glada endräkt, som bör känneteckna en folkens stora fredsfest.

Ni hafva redan under månader i tidningarna läst notiser och uppsatser om den blifvande utställningen, men dessa hafva varit hållna i stora och allmänna drag och hafva hittills haft föga af intresse speciellt för damvärlden. Dock, må ingen tro att utställningen enbart blir en exposition af männens arbeten, af storindustriens alster, af de stora uppfinningarnas underverk, — nej, här är också kvinnan, den praktiska, händiga och husmoderliga kvinnan representerad på en mängd olika arbetsfält, och visst är att hvad hon här kommer att prestera icke kommer att stå i skuggan och tilldraga sig den minsta uppmärksamheten eller vinna den minsta äran.

Den förteckning, som i detta ögonblick ligger framför oss, visar hvilken stor och lysande utställning ensamt af husslöjdsarbeten vi komma att få, och här stå kvinnorna i en förkrossande majoritet gent emot männen. Stockholms stad och län blifva talrikast representerade, men äfven från rikets öfriga län äro de kvinnliga utställarne öfvervägande. Samma förhållande är det med Norge och Finland. Kvinnliga utställare finna vi för öfrigt på många andra områden, inom konstindustrien, inom hygien, inom undervisningen, inom hälsovården, i fiskeriutställningen och ej minst naturligtvis de sköna konsternas område. Vi se således, att den nordiska kvinnans stora inlägg i tidevarfvets framåtskridande är afsedt att komma till sin fulla rätt vid utställningen, och de segrar, de kvinnliga utställarne helt visst komma att vinna, böra icke minst bidra till att locka mång tusende sympatiserande medsystrar för att beundra hemmens flit och den kända intelligensens utslag just på hemmens område.

När allt en gång innan kort blir ordnad och uppställt, när allt har fått sin rätta form och står i sitt fulla ljus, skall jag, med redaktionens och de ärade läsarinornas tillstånd, bedja att i korta drag få skildra den kvinnliga utställningen. Den blir sannerligen icke det minst intressanta. De stora rasslande maskinerna, de nya snillrika uppfinningarna och storindustriens alla mäterstycken väcka vår beundran och förtjusning, men vi stanna äfven i stilla begrundan framför det lilla verket, uttänkt och utarbetadt i hemmens frida hägn, — kanske vid aftonlampans sken, och hvartill idén föddes i en blid kvinnoöja.

Som sagdt, jag hoppas få återkomma till detta.

Nu några ord om utställningen i dess helhet. Den lofvar att, en gång färdig, blifva af storartad verkan. Själva platsen är ju hänförande därute på Djurgården, med de grönskande bergkullarne till bak-

grund, omgifven af den fagra Brunnsvikens sakta smekande vågor och i väster och söder af Saltsjöns friska böljor. Man kan lätt tänka sig, hvilken härlig anblick det hela skall erbjuda, när allt står i sin fulla glans, när sommaren klädt träd och mark i sin skrud och när solskenet dansar lustigt öfver utställningsstadens hundratals kupoler och mellan dess små måleriska kiosker. Och så folklivet därute, en oafbruten ström, en gemytlig trängsel i all sämja, ett pratande och skratt utan all ände, ett stöj, men ett som vittnar blott om inre glädje. Det blir en folkfest i ordets vackraste bemärkelse! En fest, till hvilken nordens folk samlas i frid och glädje, och till hvilken de inbjudit främlingar från söder, öster och väster att bevittna fredens och arbetets välsignelser. De många olika språken och dialekterna blandas om hvarandra, och glädjen lyser ur allas blickar. Musikens smekande toner ljuda från alla håll och sätta nytt lif i det trötteste sinne och på de många bekväma och lockande restauranterna har man tillfälle att tillgodose sina lekamliga behof. Och dagen flyger fram, den vackra, svala aftonen kommer och nya nöjen vinka. Då beger man sig upp med hissen till jättekupolen på Industrihallen för att skåda en utsikt, som rätt få hufvudstäder äger att bjuda, en utsikt öfver stad, blänkande sjöar, grönskande kullar och allvarsamma mörka skogar i aftonrodnadens glans. Eller också beger man sig upp till Skansen, där hundratals minnen från fädrens tid och gammalt nordiskt allmogelif möta oss hvart vi blicka, och där vi alltid känna oss varma om hjärtat. Så ha vi det »Gamla Stockholm», som ligger så stolt och allvarligt därnere vid Brunnsvikens strand och antagligen kommer att få sin rätta stämning just i aftonskymning. Den stolta Vasaborgen skådar liksom förvånad ned »på nya tidens barn» och tyckes liksom säga: »Kommen, I alle, in genom mina trånga portar, vandre genom den gamla stadens krokiga gator och sen, hur edra fäder hade det. De voro nöjda med litet, — I viljen hafva breda avenyer och höga palats!» »Gamla Stockholm» är sannerligen bland det intressantaste på utställningen.

Så har snart en dag förflutit på utställningen och man längtar blott efter den nästa och åter den nästa, ty skall man väl och någorlunda grundligt se allt, bör man allra minst hafva åtta dagar på sig. Det finns väl knappast någon af Iduns ärade läsarinor, som ej fast beslutit att besöka Stockholm i sommar, men vårt råd så godt först som sist är att icke taga till tiden allt för kort. Sedan blir vilan så mycket ljufvare, skogspromenaderna så mycket mer stärkande och sinnet så mycket friskare och gladare, när ni blott först varit — till utställningen!

Adolf Hellander.

”Lyran under sybordet.”

En minnesbild på åttioårsdagen af Anna Maria Lenngrens död.

För Idun af Gerda Meyerson.

»Ju mindre hon sökte äran,
ju mera vann hon den.»

Det var den 8 mars 1817 som hon gick bort, hon, hvars snillrika dikter ännu 80 år efter hennes död läsas och beundras icke endast af de bildade samhälls-

klasserna, utan i de mest skilda kretsar i vårt land. Hvem känner icke dessa sånger, i hvilka allvaret så älskligt gömmes under skämtet, dessa mästerliga skildringar ur hvardagslivet, dessa rörande fina idyller, denna blixtrande, men aldrig elaka kvickhet. Hög och låg, ung och gammal njuter och lär ännu af fru Lenngrens dikter. Den klarsynthet, hvarmed hon uppfattade människornas fel och svagheter, och det enkla, naturliga sätt, hvarpå hon förstod att åskådliggöra och bestraffa dessa fel, som gjorde hennes skaldestycken så omtyckta af hennes samtid, förläna dem ännu samma behag. Och hon, som i listtiden så föga eftersträfvade ryktbarhet, att hon, fastän Svenska akademien uppmanade henne därtill, ej ville offentligt framträda som författarinna, utan »gömde sin lyra under sitt sybord» och kände sin största värdighet i »äran af att vara kvinna», hon har dock, trots sin blygsamhet, vunnit ett odödligt namn genom sitt snille och sin vittra talang.

Då Anna Maria Malmstedt vid unga år i det torftiga, men glada och fint bildade hemmet i Upsala började skriva vers och översätta, var det helt visst icke med tanke på att vinna berömmelse, utan för att skaffa sig en välbehöfelig inkomst. Då hyllade hon helt andra åsikter än dem hon omkring 20 år senare uttalade i »Några ord till min kära dotter, om jag hade någon». Ehuru hon nog både genom det myckna klander, som kommit en annan författarinna, fru Nordenflycht, till del, och genom egen erfarenhet redan då visste, att »en lärd i stubb satirens udd ej undanslipper», trotsade hon med ungdomlig oförskräckhet dem, som ansågo, att hon genom att ägna sig åt literärt arbete begick ett fruktansvärdt brott mot konvensans och kvinnlighet.

Bra hårdt fann hon det att inom sig känna skaldegåfvan växa och ej kunna följa sin kallelse, utan att blifva klandrad och beled. I »Tekonseljen» gaf hon sin bitterhet öfver de dumma fördomarna luft, på samma gång som hon skarpt gisslade skvaleraktigheten och tadelsjukan. En äldre dam talar där om tidens unga flickor med följande ord:

Så får hon smak för vitterleken,
Vips skall hon sta och göra rim,
Det bär nog märket uppå steken,
När säsen är så seg som lim.
Det kan en sten till ondskas reta
Och ännu mera folk förtreta
Att man ej något bättre vet.
Nog tror jag det går an att skryta,
Men lägg man versen i en gryta,
Få se om soppan då blir fet!

Nej, annat slag, när jag var flicka,
Jag minns jag hade göra nog
Med spinna, väfva, sy och sticka,
Men tvi — som än i penna tog!
Gud fröjde salig man mins anda,
Han trodde annars allehanda
Och ganska sällan var han glad,
För sällskap han mig gärna gömde,
Men fick jag bref, han mig berömde,
Ty jag förstod ej någon rad.

I sina bref på vers till sin vän, korporal Schmitterlöw, beklagar sig den unga författarinnan ofta öfver det ogillande, som äfven från hennes jämnåriga kom henne till del. Hon skildrar, huru de ständigt, när hon studerar och skrifer, komma och störa henne med sitt innehållslösa pladder, huru de förebrå henne, att »hon ej sin hatt på modet böjer», och ej förstå hur hon »så ständigt skriva gitter». »Ni kan en sjukdom få, om ni så sitter», varna de henne,

helt förskräckta öfver hennes ihärdiga arbete med pennan.

Men förbittringen öfver väninnornas klander tycktes än mer ha styrkt hennes mod; hon sade sig »lifvas af den kraft, som skaldens känsla njuter», och tillfällighetsdikter och översättningar utgingo flitigt från hennes »fabrik», som hon själf uttryckte sig. Hon, som sedermera varnade sitt kön mot för mycken lärdom, hjälpte ofta sin far att rätta studenternas latinska skrifningar och gjorde flere utmärkta översättningar från latin.

Emellanåt tviflade hon dock på sin kallelse och klagade för Schmitterlöw öfver bristande förmåga att rätt väl uttrycka sina tankar. Oftast var det på könets svaghet hon sköt skulden för skaldegudens onåd. Så skref hon en gång:

»Och då med tankens lopp jag gjort mig långt
besvär,
I mina vittra vers jag allra magrast är.
Jag af så trotsig drift den tanken billigt fattar,
Att offer af mitt kön Apollo föga skattar.»

och en annan gång:

»Ni vet hvad svaghets lott, som jämt hör könet
till,
Ej hjärnan alltid kan hvad hjärtat gärna vill.»

I företalet till sångstycket »Lucile», som man gifvit henne det hedrande uppdraget att från franskan översätta för svenska teatern, skref Anna Maria Malmstedt helt modigt: »Jag vet att jag med skäl bör vänta mig de obilligaste omdömen af dem, som bestrida fruntimren all rätt att deltaga i vittra öfningar. Men jag hoppas tillika, att i en Gustaf den tredjes upplysta tidevarf skall denna fördom ej mindre än många andra, som fjättra våra begrepp, lyckligen få sin bane och äfven fruntimren vinna mera utrymme för själens förmögenheter än man hittills velat unna dem.»

Dessa hennes förhoppningar gingo också i fullbord. — Gustaf den tredjes tidevarf skattade sig lyckligt att vid sidan af sina främsta manliga skalder nämna den kvinna, hvars diktning nådde sin fullaste mognad och sitt högsta mästerskap just sedan hon, trött på det yrke hon valt, emedan det syntes henne »bedrägligt», förklarar sig vilja »gå till sin natur och könets gräns tillbaka» och endast »behålla några rim till vänners nöje kvar».

Namnet Anna Maria Malmstedt, som på 1770-talet varit de mot fruntimrens vittra arbete afvotat sinnade en nagel i ögat, syntes efter 1780 ej mer. Den käcka Upsalaflickan hade upphört

»att öka utan tal de arma snillens skara,
som mödsamt nöta ut båd' anda, lif och själ,
blott för den ringa lön att hetas rimma väl.»

Från Parnassens höjd styrde hon in i äktenskapets hamn och tog som fru Lenngren itu med det husliga lifvets prosa. I sina plikter som maka och husmoder fann hon nu sin bästa glädje. De lärda böckerna gömdes undan, och det var ej längre vid skrifbordet, utan vid köksspiseln eller väfstolen samt öfvervakande pigornas arbete, som hon tillbragte sin mesta tid. Hennes hem i Stockholm var berömdt för den ordning och trefnad, som rådde där. Själaf var fru Lenngren ett mönster af huslig flit och kvinnlig blygsamhet och kände sig lycklig öfver att ej längre för förtjänstens skull behöfva ägna sig åt litterärt arbete.

Skref vers gjorde hon likväl då och då, i början af sitt äktenskap högst sällan, se-

dan oftare, dock aldrig i afsikt att framträda som författarinna. Ingen visste rätt, när hon skref. Det hände att hon midt under hushållsbestyren i hufvudet diktade verser och på en ledig stund mellan sysslorna hastigt upptecknade dem. Den första, som fick höra hvad hon skrivit, var alltid hennes man. Sedan kunde det hända att hon på hans uppmaning läste det nya poemet högt för en liten krets af intima vänner, som samlats kring tebordet i hennes hemtrefliga salong. Men dessa vänner voro inga vanliga dödliga, de flesta af dem voro framstående skalder och författare, och det var med klappande hjärta och blyghetens rodnad på kinden, som fru Lenngren föredrog sina dikter för sådana herrar som Kellgren, Leopold, Rosenstein, Kraus, Lehnberg och Franzén.

Att vinna beröm af denna krets betydde sannerligen icke litet och ersatte säkert all offentlig utmärkelse. Och när fru Lenngrens dikter sedan under årens lopp anonymt trycktes i »Stockholms-Posten», hvars ene redaktör hennes man var, blefvo de — smickrande nog — tagna för att vara skrifna af Kellgren.

Omsider upptäcktes likväl, att dessa enkla, men sällsynt fina idyller och dessa kvicka satirer och epigram, som hela landet beundrade, härstammade från en kvinnas penna. Och alltför länge dröjde det icke, förr än det blef allmänt känt, hvems den pennan var, ehuru författarinnans namn aldrig offentligt nämndes.

På 1790-talet stod fru Lenngren på höjden af sin utveckling. Då skref hon sina förnämsta dikter, satirer sådana som »Porträtterna», »Fröken Juliana», »Min salig man», »Toaletten», och idyller sådana som »Den glada festen», »Pojkarna», »Gumman», »Buketten», »Eklog» m. fl.

Sällan hafva några sånger så hastigt blifvit kända och älskade som fru Lenngrens. Man ömsom log och ömsom grät åt de bilder ur lifvet hon så sant och naturligt målade, man läste hennes verser, tills man kunde dem utantill, och det var just det märkvärdiga med dem, att de voro så enkla, att de genast fastnade i minnet.

Men medan hennes dikter voro på allas läppar, lefde hon själf i anspråkslös tillbakadragenhet och fann sitt behag i att så mycket som möjligt dölja skaldinnan bakom husmodern.

Icke ens när Gyllenberg på Svenska akademis högtidsdag 1797 ägnade »den blygsamma näktergalen i trädens skugga» en hyllningssång, öfvergaf hon sin anonymitet.

»Det är ett straff att bli berömd,
när på sitt lof man ej kan svara»

skref hon med anledning af denna hyllning i dikten »Dröm», där hon gör en skämtsamt jämförelse mellan sig själf och fru Nordenflycht. Och i »Några ord till min kära dotter» förklarade hon, kauske icke utan själfironi, att »vitterheten hos vårt kön bör höra blott till våra nipper». I denna dikt påminner hon föga om den unga författarinna, som skref »Tekonseljen» och det djärfva förordet till »Lucile», ifall eljes somliga af dessa »ord» till Betti äro allvarligt menade och ej en indirekt satir öfver just de läror, som där predikas. Ty nog låter det underligt att höra henne, som en gång yrkade på att kvinnorna skulle »vinna mera utrymme för själens förmögenheter», gifva sådana råd som:

»Med läsning öd ej tiden bort,
Vårt kön så föga det behöver!
Och skall du läsa, gör det kort,
Att säsen ej må fräsa öfver!»

Vi förstå henne bättre, då hon säger:

»Ett odladt vett, en upplyst själ,
Hvad, kunna böcker väl det skänka?
Mitt barn, studera världen väl,
Den ger dig ämnen nog att tänka!»

Anspråkslösheten, godheten och det fina vettet framhöll fru Lenngren ifrigt som sitt köns bästa prydnader. Fåfängan, börds- och penningdrygheten, skvallersjukan och svagheten att på gamla dagar vilja synas ung voro fel, mot hvilka hon gång på gång lössläppte sin skarpaste satir. Hur rörande har hon icke beskrifvit den ärbara, fromma »Gumman», som icke blygs öfver sina gråa hår, men hur förlöjligande skildrar hon icke den gamla kokettens »Toalett» för att till sist med ömkan utbrista: »Fjolla, hvad du haft besvär att på vettigt folk beskrattas!» Hur älskligt besjunger hon icke barndomens lycka i »De små på landet», och hvilket lifligt minne väcker hon ej i »Pojkarna» af »den ljufva tiden, då oskulden och friden tätt följde våra spår».

Varnande höjer hon i »Ålderdomströsten» sin röst mot allt för stor svaghet och eftergift mot barnen.

»Smickra pojken, blinda mor,
At hans själfsvåld bifall nicka,
Böj dig, spänn igen hans skor,
Stoppa namnam i hans ficka,
Vänta — pojken blir väl stor!»

Och då kan det hända att:

»Junkern vandrar lastens stråt,
Skryster af att 'lura gumman'»

Familjelyckan och den enkla gästfriheten få en vacker lofsång i »Den glada festen», medan fjäsket, kryperiet och matöfverflödet få sina välförtjänta slängar i »Grefvinnans besök».

Själff god och barmhärtig, lär fru Lenngren oss i »Den lilla tigarflickan» att »en slant mättar mer än läxor ur kat'kesen», och den girige påminner hon:

»Vet att till allt det mynt du spar,
När se'n du far den sista färden,
Du lämnar ändå nyckeln kvar!»

Hon har också skrivit flere religiösa dikter, i hvilka hon varmt prisar den Högstes godhet och kärlek. Hennes religiositet var af det slag, som mera kändes än visades. Sina många barmhärtighetsgärningar utfödade hon alltid i tysthet. Hvad hon för egen del mest eftersträfvade var att som källan i hennes dikt med samma namn:

»Sina likar bistånd skänka,
lefva glömd och göra godt.»

Men »ju mindre hon sökte äran, ju mera vann hon den». Svenska akademien uppmanade henne att samla och utgifva sina dikter, sedan hon förut motsatt sig ett förslag att detta samfunds stadgar skulle ändras, på det att hon skulle kunna inväljas där. Med sin vanliga blygsamhet lofvade hon att tänka på utgifvandet af dikterna, men hennes önskan var att, så länge hon lefde, få vara obemärkt.

Svåra sorger, som drabbade henne, jämte en obotlig sjukdom, för hvilken man förgäfvades opererade henne, försvagade för de sista 16, 17 åren såväl hennes kroppsliga krafter som hennes snilles skaparkraft. Allt mera sällan strängade hon sin lyra, men mild och tålmodig bar hon sorgen så väl som sjukdomen, utan att klaga. I sitt hem var hon fortfarande samma utmärkta

husmoder, samma ömma maka och älskärda värdinna, och i de enstaka dikter, som hon under dessa pröfningens år skref, visade hon sig alltjämt äga hvad hon just under denna tid i sin »Invokation» bönföll skaldeguden att skänka henne, nämligen: »tonen, egentlig för koja och slott». Då döden slutligen befriade henne från de plågor hon med sällspord själsstyrka burit, mötte hon den utan fruktan. »Jag är icke rädd för döden, ty jag är icke rädd för Gud» — sade hon.

De hedersbetygelser fru Lenngren i lifstiden helst undvek, ägnades med saknad åt hennes minne. Svenska akademien lät till sin högtidsdag 1790(?) prägla en minnespenning med hennes bild, och Franzén uppläste vid samma tillfälle ett varmhjärtadt, om beundran för såväl kvinnan som författarinnan vittnande minnestal.

»I tänkesätt och handling liksom i poesi och värtalighet» — yttrade han där — »älskade hon ej det, som bröstas sig. Hon fann något komiskt i själfva högheten, då den förkunnas med trumpeter och framträder med teatersteg. Denna känsla skulle hos en man kunna blifva ett hinder icke allenast för alla stora bemödanden, utan ock någon gång för utöfvandet af plikter. Hos henne var den en intagande försynthet, som förhöjde både värdet af hennes dygd och behaget af hennes snille.»

»Eftervärlden» — sade Franzén äfven i samma minnestal — »skall vid hennes dikter fästa en stor uppmärksamhet, icke endast för det egna och förträffliga i hennes skaldekonst, utan för den trogna målningen af tidens seder och för det inhemska i såväl ton som ämnen.»

Ja, eftervärlden skall ännu länge fortfara att beundra Anna Maria Lenngrens snille. De dikter hon skänkt oss äro pärlor af äkta svensk poesi, och vi hafva alla skäl att känna oss stolta öfver henne. Och — hon må ha varit hur blygsam som helst, — för den svenska kvinnans ökade bildning och rätt till täflan med mannen har hon, om än oafsiktligt, kämpat och verkat. Mindre genom sina käcka utfall mot fördomarne än genom hela sitt lifsvverk har hon bevisat, att äfven kvinnan har förmåga till andligt arbete. Den ära, som hon aldrig sökte, men i så rikt mått vann, återfaller på hela hennes kön.

»Barnens väl».

Det var en dag förliden sommar, då jag vistades hos en god vän på landet. Jag satt ute på verandan, och under det strumpstickorna långsamt rörde sig mellan mina sommarlata fingrar, gaf jag akt på min värdinnas lilla dotter, som satt och lekte i en sandhop ett stycke därifrån. Lilla Märta var min stora gunstling. Liten och knubbig, rödkindad och mörkögd var hon, med en mun som aldrig var allvarsam och en liten trubbnäsa, som var oemotståndligt humoristisk. Hon var i mitt tycke en riktig liten idealunge med en underbar stor portion förnöjsamhet och en förmåga att sysselsätta sig med tusen små lekar, som gjorde att hon mycket sällan hade tid att vara missnöjd och vid dåligt lynne. Också var hon tydligen den sol, kring hvilken, mer eller mindre omedvetet, allt i hemmet tycktes röra sig. Och ehuru jag såg, att alla möjliga hänsyn togos till hennes trefnad och välbefinnande, har jag ännu aldrig här sett det fjäskande och bråk som man ofta, vid en närmare bekantskap, kan iakttaga i hem, där barnen äro huvudpersonerna.

Nu satt den unga damen som bäst och njöt af att se den fina gula sanden rinna ut mellan de utspärrade tårna på hennes små bara fötter,

som hon just helt vällustigt hade borrarat så långt som möjligt in i sanden, för att sedan med ett ryck, så att sanden yrde, draga fram dem igen. Jag lät arbetet hvila. En mera strålande bild af hälsa kunde man knappast se, och jag kunde ej låta bli att för min värdinna, som just kom ut på verandan, uttrycka min förtjusning.

»Ja, nog är jag också, om jag skall säga sanningen, en smula stolt öfver henne,» sade min värdinna skämtsamt. »Men så har jag icke heller nått detta resultat, utan att utstå mången svår dust, i synnerhet med kära mormor, som alls icke kunde förstå och gilla Arturs och mitt sätt att sköta och uppfostra vår förstfödda. Ser du, det har alltid varit min åsikt att man gör barnen den största tjänsten, om man genast från det de äro helt små gör så liten affär af dem som möjligt. Och annars hade det ju också varit omöjligt för mig att ända tills nu undvara sköterska för Märta. Ty vänjer man ett barn vid vaggning och vyssning det första det ger ett pip ifrån sig, blir det i längden mera besvär och ansträngning än hvad en stackars mamma ensam står ut med. Jag vet ju nog att de finnas, som anse att man är helt och hållet utan hjärta, om man låter lillan ligga och skrika en stund och pröfva sina lungor, om hon annars är mätt och har det bra både öfver och under sig, men är för sömnig att vara glad och för vaken att tvärt somna. Det hände ibland, när Märta var helt liten och jag om kvällen hade badat henne och lagt henne och sedan lämnat henne ensam, att hon kunde skrika en liten vers, innan hon somnade. (Det har nu icke på länge mera inträffat, ty hon lärde sig nog snart, att det ej hörde till saken.) Men då gick mormor helt orolig omkring från det ena stället till det andra, tills hon slutligen kom fram till mig och så bevekande bad mig att få gå och vaggga henne bara en liten stund, att det verkligen var riktigt svårt för mig att vara tvungen att neka henne den fröjden. Ty småbarn få vanor fortare än vi tro, och en sådan söfning hade nog haft till följd att hon nästa kväll fordrat en likadan behandling. Men det lustiga är att se, huru mormor numera är så inne i vår metod, att det händer att hon, med ett djupt bekymradt uttryck i sitt ansikte, beklagar de människor, som inte förstå sina egna barns bästa, utan vänja dem vid hjärnskakande vaggning och vyssande på armarna. Och dessutom göra de ju sig själfva så mycken onödig möda i stället för att litet spara sina krafter, tills de bättre behöfvats. Vänj barnen vid punktliga måltider och lät dem sedan vara i fred, så bli de nog snälla.»

»Ja, så säger mormor nu för tiden, och jag är glad att hafva lyckats bibringa henne denna åsikt, ty nog tror jag att man på den vägen bäst kommer till det som är barnens väl.»

Ett par dagar därefter sökte min värdinna upp mig i mitt rum.

»Har du lust att följa med mig och min man på en åktur till Nygården? Som du vet är det vår gamla skolkamrat Ellen Hanssons man, som hyrt den för sommaren, och vi kunde ju med åkturen förena en liten tittin hos dem.»

Jag antog med nöje förslaget. En färd på en mil i denna härliga trakt var ju redan i och för sig ett nöje, hvartill ännu kom utsikten att få råka en vän från skoltiden. Jag hade ej råkat Ellen sedan dess, visste blott att hon var gift, och numera lefde hon blott för sitt hem och sina barn, sades det.

Några timmar därpå åkte vi in på Nygårdens rymliga gårdsplan. Ute på trappan blefvo vi välkomnade af Ellens man. Ja, Ellen var hemma, sade han, men för tillfället upptagen i barnkammaren, men om vi ville stiga in och en stund nöja oss med hans sällskap, skulle hon nog snart komma. Hon hade ej varit riktigt rask, barnen togo så starkt hennes krafter i anspråk. Den äldre var ett mycket klent barn med anlag för engelska sjukan och den yngre led af ett ledsamt utslag. Och Ellen var så uppoffrande, och dessutom är det ju alltid så mycket bråk med småbarn, till och med om de äro friska, så mycket mera då, naturligtvis, när de af sjukdomen äro mer än vanligt kinkiga. Alla dessa upplysningar lämnade oss herr Hansson, medan vi sutto och väntade på hans fru.

Hvad jag fann henne förändrad, då hon slutligen kom in! Visserligen hade hon aldrig utmärkt sig för någon strålande hälsa, men så medtagen hade jag ej väntat att finna henne. Hon var mager och blek och det låg öfver hennes ansikte ett drag af oro och ögonens röda kanter talade om ihållande nattvak. Hon sade sig vara mycket glad öfver att vi kommit, och samtalet rörde sig snart om den gamla kära skoltiden. Men under allt detta föreföll det, som om hennes tanka,

Bättre än Stomatol och Aseptin
af alla slag är

Sanct Eriks
ASEPTOL.

Se professor Ernst Almqvists intyg å flaskorna.
S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.
Till landsorten mot efterkräf. Allm. Tel. 10310.

egentligen varit sysselsatta med annat än det hon talade om, och det visade sig att jag haft rätt, då hon helt plötsligt afbröt samtalet med att fråga, om vi ville komma och se på barnen. Vi samtlyckte naturligtvis, och hon öppnade dörren till barnkammaren. Vi inträdde i en liten kammar med de tillslutna fönstren vettande rakt mot söder och med en luft som var kväfvande het. En här af flugor surrade kring fönstren och kring en kanna med ystad mjölk, som stod på bordet, och i hvilken de djärfvaste flugorna som bäst ljöto en långsam död. Vid väggen såg jag en säng och i den ett bylte, inlindadt i ett stoppadt täcke, bevakadt af en halfvuxen flicka. Midt på golvet stod en vagn, i hvilken jag upptäckte en två års gammal flicka med en gumminapp i munnen. Bredvid henne i vagnen låg en half-tömd flaska med mjölk. Då vi kommo in i rummet, började hon röra på sig, hvarvid den gamla sköterskan som stod bredvid vagnen och rullade den fram och tillbaka, ersatte den tomma nappen med mjölkflaskan. Men den tycktes ej behaga två-åringen, ty hon skakade den ifrån sig med ett skrik, som hade till följd att vagnen sattes i en ännu starkare rörelse af den gamla.

»Jag kan ej förstå, hvarför Ester har så dålig matlust,» sade Ellen bekymrad, i det hon lyfte upp sin lilla dotter. »Och ändå passa vi på att bjuda henne mat, så ofta hon ser ut att vara hungrig.»

»Men vore det icke bättre att iakttaga bestämda måltidstimmar?» föreslog min väninna.

»Nej, nog tycker jag det är bättre att låta dem få mat så ofta de vilja. Då vet man åtminstone att de ej äro hungriga.»

Jag såg på den lilla flickan, som satt i moderns famn. Hon hade ett litet blekt ansikte, betäckt med svettpärlor, bakhufvudet var onaturligt stort. Jag kom genast att tänka på, att hennes far talat om, att hon hade anlag för engelska sjukan, och den tycktes verkligen redan vara sorgligt långt framskriden. Jag mindes att jag någonstades läst, att frisk luft är det främsta botemedlet mot denna sjukdom, och nämnde därför någonting om att öppna fönstret.

»Nej, kära vän,» sade Ellen nästan förskräckt, »Ester är så ömtålig för drag, att jag knappast vågat föra ut henne, ännu mindre att öppna fönstret på en så här blåsig dag.»

Min blick föll på kudden, som den lilla just hade lämnat och där en djup, fuktig grop visade, hvar hennes stackars lilla heta hufvud hade hvilat. Jag kunde ej låta bli att undra, om hon ej skulle hafva det bättre med en litet hårdare och svalare dyna.

»Ja, det kunde kanske vara litet mindre dun i den, men det är så skönt för de små att hafva det mjukt,» och hennes ansikte fick ett rörande skimmer af beskyddande kärlek, då hon såg ner på den lilla sjuklingen i sin famn. Men i det samma kom hon ihåg byllet i sängen. »Jag har ju ej ännu visat er min lilla gosse,» sade hon strålande och började ur en mängd kuddar och täcken veckla ut ett litet pyre med ansiktet öfversalladt af små röda prickar.

»Men, kära Ellen,» utropade min väninna, »det där utslaget har han visst fått af för stark värme, du har ju också bra mycket på honom.»

»Åh, han har ej mera på sig än hvad Ester hade vid hans ålder. För resten tycks det ej alls plåga honom, det är blott om nätterna han är orolig. Så ni kan tänka att det tar på krafterna att vaka med honom, isynnerhet som Ester har dålig sömn. Och fastän jag alltid har vår gamla Sofi att hjälpa mig om nätterna, räcker det nog ändå till att vandra med dem och vaggas dem för att få dem lugna.»

»Men kunde de ej vänja sig vid att somna utan det där bråket?» vågade jag invända, i det jag förstulest såg på min väninna.

Ellen gaf mig en blick, i hvilken jag tydligare än om hon sagt det med ord, läste: »Det säger du, som aldrig själf haft barn att vårda!» Och utan att svara mig, föreslog hon kort att vi åter skulle gå ut i salen. Jag kände ett styng af samvetsqual: hade hon icke bedt oss in till sina små, öfvertygad om att vi skulle beundra dem såsom hon själf, och hvad hade hon fått till tack därför? Det var nästan med ömhet hon stängde dörren om sina små älsklingar, likasom om hon ångrat att hafva visat dem för oss, otacksamma.

Då vi en stund därpå reste, uppmanade min väninna herrskapet Hansson att ej glömma bort henne och hennes man. Herr Hansson tackade, men trodde icke att det kunde blifva af. Barnen voro ju så små ännu och Ellen var visst litet barnslig däri att hon ej ville lämna dem, hon pjåkade kanske litet för mycket med dem.

»Pjäkar!» upprepade hans hustru och hon rä-

tade på sig, sårad och halft förvånad öfver en sådan beskyllning. »Kan det kallas att pjåka att jag uppoffrar mig för mina barn? Det skulle hvarje mor göra i mitt ställe. Gör man ej gärna allt det man kan, då det gäller barnens väl!»

—A—

»Soppa på en korfstieka».

Ett litet »inlägg» till E. W. åpropos

»Något om Soppor».

Naturligtvis böra vi alla vara djupt tacksamma för de goda soppkokningsråd ni nedläter eder gifva oss »mer eller mindre förståndiga husmödrar», och jag är det äfven, men hoppas dock, att ni ej tager anstöt af, att jag yttar mig något härvidlag. Visserligen har jag ej (det måste jag till min egen »skam», om ni så vill, erkänna) följt edra råd och kokat sådan där utmärkt buljong, men jag har likväl något litet erfarenhet vis-à-vis långkok af ben.

Jag har ej kokt på »för 50 öre ben i sex timmar». Men då vi haft slakt, har jag naturligtvis låtit koka buljong på ett par pund ben som blifvit beröfvade det mesta af kött och talg till korfmat. När dessa hade kokat cirka 6 timmar, ansåg jag buljongen vara färdig och benen urkokta. Köttet använde jag sedan att stekas upp med lök och potatis och en del till sillsalat o. s. v. —

Min man, som är mer ekonomiskt anlagd än jag och äfven ger mig ett och annat välvist hushållsråd ibland, föreslog mig en gång, då vi hade slakt, att jag skulle koka s. k. efterbuljong på de där välsignade benen, och jag följde knotande hans förslag, viss om att det var att koka »soppa på en korfstieka». Den där efterbuljongen smakade ej ett dugg bättre än vanligt varmt vatten, ändock jag för säkerhets skull hade låtit det koka ihop så mycket som möjligt, och det på benen befintliga köttet var till den grad urkokt, att jag blef led åt både efterbuljong och kött samt gaf bort det till en hjälpmadan i mitt gränslösa oförstånd, ty hon bad att få det, då jag ville ge det till — katten och hunden. Dessförinnan stod det emellertid så pass länge, att det blef kallt, men flottet var då så tunnt som nattgammal is i början af vintern (eller kanske mycket tunnare). Nej, tacka vill jag då ett par härliga bifstekar, med mycket lök till och godt smör samt mjölig god potatis och i ersättning för soppa en halfva öl samt efteråt stekta äpplen eller lingonpäron eller också en god mör ox- eller fårstek i stället för biffen. Då man har fisk till middagen, är godt att hafva en god kraftig buljong förut.

Jag tycker mycket om soppor, som »fresta min aptit», t. ex. oxsvanssoppa med hårdkokta ägg eller god Julienne-soppa, men andra kompott-soppor, d. v. s. sådana som bestå af efterbuljong, mjölk, grönsaker, ägg, grädd o. s. v., är jag ej vidare betagen i; då föredrar jag biff eller stek med potatis och en halfva öl samt litet fruktartadt efteråt, t. o. m. en god fruktsoppa, och jag tror att en sådan där kompottartad soppa kan bli lika dyr som en köträtt, ty ägg, grädd, grönsaker o. s. v. äro just ej billiga om vintern. Veden är också ganska dyr, och det går till en liten summa att elda i spisen sex timmar i sträck. En god, mör ox- eller fårstek behöfver ej mer än halfva den tiden.

Jordärtskocksoppa har jag ej pröfvat på, ty då vi haft ärtor på torsdagen, bruka vi ha ärtpuré med stekta brödtärningar på lördagen; detta tycker min herr gemål mycket om. Söndagen ha vi vanligen vitkål samt stek etc. —

Ärter, ärtpuré, kål-, fruktsoppa — gamla heder-samma soppor! Det är ej ofta således man är utan soppa — en god stark buljong kan man ju äfven unna sig en gång i veckan och köpa antingen en oxsvans eller ett stycke soppkött.

Pepparrotskött är ej ett föräkt, då det är ungt och mörkt med god säs. (Jag hatar tunn säs, inom parentes sagdt.) Och därpå en lätt efterrätt, t. ex. stufvade katrinplommon med grädd. Således till slut måste jag öppet tillstå att jag anser det ej vara särdeles ekonomiskt att koka på »för 50 öre ben i sex timmar».

En ohjälplig gourmande.

KAMRATEN

är den bästa gåfva till de unga. Prenumerera på närmaste postanstalt. Helt år 3 kr.

Från Iduns läsekrets.

»Som man ropar i skogen . . .»

»Apotekar B . . .» har funnit ännu en modig litten opponent, denna gång en å apotek tjänstgörande kvinnlig elev, som tillställt redaktionen en skrivelse i ämnet. Då den i hufvudsak upprepar och bekräftar, hvad fröken Leth redan i förra numret anförde till försvar för kvinnornas duglighet på apotekarbanan, anse vi öfverflödigt införa den i sin helhet, utan anförda endast slutorden, så lydande:

»Och vill jag särskildt fästa de kvinnors uppmärksamhet, som äro beträdda denna bana, på att de ej med anledning af en och annan persons partiska omdöme om saken i fråga må låta sig afskräckas, nogsam och betänkande, att det ej är allenast på detta område, utan ock på hvarje annan bana, hvilken förut ensamt varit upplåten för det manliga könet som detta på mångfaldiga sätt sökt motverka oss kvinnor i vår sträfvan att på egen hand söka en utkomst.»

Kjolar och poesi.

Förunderligt nog tyckes den s. k. »kjolfrågan», som väl dock kunde förmenas i betydlig grad tillhöra detta lifvets prosa, i stor utsträckning väcka poetiska känslostämningar hos vår läsekrets. Änvar redaktionen uppvaktats med en bit »strängalek» i ämnet, som här må följa:

Framtidstankar med anledning af kjolreformen.

I kjortelfrågan ett fast beslut
Nu svenska kvinnor ha' fattat,
Ty långa kjolen skall dömas ut,
Han länge nog har dem skattat
På lif och hälsa och slantar många,
Som offrats upp för de väder långa,
Gunås så visst.

Tuberkulosen ej mera skall
Vår arma lifhank förstöra,
Med korta kjolen hans tid är all,
Ty hvem skall nu honom föra
Från gatudammet till våra lungor.
Därföre prisas af alla tungor
Den korta kjol'n.

Och alla husjungfrur näpna, små,
De skola äfven bli' nöjda;
Jag ser i andanom hur de gå
Och åt reformen sig fröjda,
För att ej tala om Sy-Kristina,
Hvars hela anlete ren tycks skina
Af nyväckt hopp.

Ett uppsving ock för hvar riddare
Af lästen detta skall blifva,
Ty när nu alla ens fot ska' se,
Bör nätt och vackert man klifva,
Och till den ändan en sko så näpen
Man måste hafva, då icke släpen
Mer skymma för.

O, tid af sällhet jag randas ser,
Ack, må du snart vara inne!
Då frid och endrätt allt mer och mer
Ska' värma upp hvarje sinne, —
När korta kjolen har detta vunnit,
Ha lifvets lycka vi säkert funnit.
Ja, lycka till!

Signy.

Ur notisboken.

Kvinnofrågorna vid riksdagen. Sedan äfven andra kammarerna behandlat dessa frågor, har riksdagen med bifall till kyrkoherde Hazéns motion beslutat i skrivelse till k. m:t anhålla om förslag till lag, som tillerkänner hvarje gift kvinna rätt att vid prästval utöfva frånvarande mans rösträtt.

Vidare har riksdagen för sin del antagit en lagändring, som ger kvinna rätt att inför domstol föra andras talan.

»Öfvergreppen mot småfåglarne» var titeln på ett föredrag. Som här om aftonen hölls af e. o. kammarskrifvare A. Roswall vid Svenska allmänna kvinnoföreningens till djurens skydd årsmöte å W6:s stora sal.

»Det finnes så godt om fåglar, någon nytta skall man väl ha af dem,» hade en dam svarat vid tillfrågan, hvarför hon bar delar af dödade fåglar i sin hatt. Det var det enda skäl hon kunde anföra. Men det finnes verkligen ej så godt om fåglar, och naturens ordning är ej så ytlig, att de blott skulle finnas till för att roa oss. Småfåglarne äro verkligen några af våra nyttigaste djur. De äro våra dyrbaraste trädgårdsmästare, de jaga våra trädgårdars och vårt landbruks farligaste fiender, de glupska larverna.

Men hvad nytta gör en fågel på en kvinnobatt? Den kvinna, som af missriktad behagsjuka »pryder» sin hufvudbonad med en fågelkropp eller delar af en sådan, eller den gosse, som plundrar ett fågelbo, besudlar sig med blod, som strömmar varmare och friskare än de flesta andra djurs, och skadar sitt lands modernäring.

Förutom det lifliga och underhållande föredraget förekom vid mötet uppläsandet af års- och revisionsberättelserna.

Till styrelseledamöter valdes fru J. Varenius, ordförande, fru M. A. Engelhardt, vice ordförande, hr P. G. Isberg, sekreterare och skattmästare, fruarna H. Lagercrantz, S. Lindhé, A. Ruuth, H. Signeul, E. Unge, fröken E. Sundin samt hr C. Axelsson, L. Bäärnhelm, J. J. Dalström, N. Gustafsson, L. Hökerberg, A. M. Myrberg. Mötet leddes af ordföranden, fru J. Varenius.

*

En märkesdag för den svenska kvinnan.

Det var i onsdags, den 3 mars, ett halft sekel sedan konung Oscar I i konseljen undertecknade ett af kommerskollegium tillstyrkt medgifvande angående kvinnas handelsrätt.

I förordningen stipuleras hvart och ett fruntimmers rätt att efter anmälan få öppna kramlåda af fyra olika klasser. Klass I omfattade nipperhandel (hvarmed förstods korta varor), klass II klädmakeri (tyg och kläden), klass III mångleri (omfattande nya eller begagnade husgerådssaker) samt klass IV tobakshandel och nålstokskram.

*

Dräktreformen i Tyskland. I Berlin finns det också en dräktreformförening, och denna hade här om dagen sammanträde, vid hvilket beslöts att anordna en utställning af reformerade damunderkläder och klädningar. Som det förut visat sig, att korpulenta damer ha svårare att besluta sig för en dräktreform än de smärta, utfästes ett pris af 100 mark för den bästa modell till dräkt för en fet kvinna mellan 30 och 50 år gammal. Bestämningarna voro, att de klädningar, som kunde komma i fråga så väl till utställning som till prisbelöning, ej finge stöta i marken, ej skulle vara afsedda att bäras på korsett samt ej finge ha ben- eller stålfräddrar i sömmarne.

*

Teater och musik.

Kungl. operan. Å den recett, som fru *Linden* i tisdags kontraktssensligt hade å k. operan, upptog programmet den genom recettagerskan så populär vordna operan »Orfevs» samt fjärde akten ur »Carmen». I båda operorna hade den utmärkte sångerskan tillfälle att visa sina ovanligt framstående egenskaper som konstnärinna såväl i vokalt som dramatiskt hänseende. Fru *L.* fick ock upprepade gånger under aftonen motaga den fulltaliga publikens hyllning ej blott i bedöfvande applåder och bravorop, utan ock i en hel skörd af blommor. Konungen, kronprinsen och prins Carl med uppvaktningar bevidade föreställningen.

K. Dramatiska teatern har efter många års hvilat upptagit ett gammalt hederligt repertoarstycke från fars och mors ungdomsdagar: *Frans Hedbergs* bekanta komedi »Blommor i drifbänk». Att stycket med sina sedebilder från början af 60-talet och hela sin något naiva faktor nu skall förefalla åtskilligt föråldradt, är ju naturligt nog. Dock gommer det så mycket af äkta trohjärtadt stockholmskynne och godt lustspelshumor, att det dess bättre ännu — ofvanpå alla kryddade främmande rätter — tycks falla publiken väl i smaken. I synnerhet hade man hjärtans roligt åt den tidstroga dräkten: krinolinerna, chignonerna, de talrikss stora parasollerna och herrarnes »kaminrör» — den tröstlösa Saharaexteriören från Karl den XIII:s torg i första akten ej att förglömma.

Bland »blommorna i drifbänken», alias made-moiselle Palméns unga pensionärer, togs ovill-

korligen priset af fru *Hartmann* som den 13-åriga snärtan *Erika* — en synnerligen »dyrbar» företeelse af förbluffande illusion. Mycket intagande var fröken *Jansons* Clara Hjelm. Af den långa personlistan i öfrigt må särskildt med erkännande nämnas fröken *Klefberg* som pensionsförestånderskan, hr *Hillbergs* genompräktige magister Bruus, fröken *Ahlanders* bagareänka och hr *Envalls* inspektör Larsson. Som sagdt, publiken fann sig road, och hr *Hedbergs* unga »drifbänkplantor» tyckas ha att motse en ny blomstringsperiod.

Vasateatern har återupptagit den roliga komedin »Generalguvernören» med fru *Håkansson* och hr *Svennberg* i hufvudrollerna som förut. Stycket mottages fortfarande med lifligt bifall.

Musikföreningen gaf i måndags sin 45-te konsert efter ett i flere hänseenden intressant program. Särskildt var den första afdelningen af intresse på grund af däri förekommande tonsättningar af Schubert. Man fick här tillfälle att lära känna den framstående kompositören från hans kanske bästa sida, romansdiktningens. Sålunda utförde fröken *Sidner* högst förträffligt en serenad, beledsagad af damkör och orkester, samt hr *Forsell* något kallt och onyanserat de trenne romanterna »Liebesbotschaft», »An Sylvia» och »Erlkönig», dessa med pianoackompanjemang. För öfrigt utfördes samme tonsättares uvertyr till »Rosamunda» och en katolsk kyrkohymn »Tantum ergo», båda hvar i sitt slag förträffliga. »Signes visa» och »Snöflingornas saga» ur Normans förtju-sande musik till Melins dikt »Humleplöckningen» äro välkända och anslogo äfven nu. Af Berlioz fick man höra ett par mera egendomliga än egentligen anslående kompositioner, nämligen »Ophelias död» för damkör med orkester och »Meditation» för blandad kör och orkester. Andra af delningen i programmet inleddes med ett opus af en, så vidt vi förmoda, här förut ej framförd tonsättare, nämligen Rich. Strauss, i hvars musik till Goethes dikt »Wanderers Sturmlied» för blandad sextämmig kör med orkester man såväl i vokalt som instrumentalt hänseende fick till lifs ett helt haf af toner, såsom uttryck för svallande lidelser, himmel och afgrund. Instrumentationen är nog briljant, men det hela förefaller något oklart. Många svårigheter förefinnas för utförandet, men dessa öfvervunnos i allmänhet rätt väl. Aftonens sista nummer, ett af programmets intressantaste, utgjordes af delar ur musiken till skådespelet »Athens ruiner» af Beethoven. Den store mästaren visar sig här som en kolorist af första ordningen, särskildt i den roliga dervischkören och i den bekanta turkiska marschen. Ståtligt gjorde sig äfven den sista marschen med kör. — Körerna gingo i allmänhet mycket bra och orkestrern skötte sig äfven oklanderligt. Det hela leddes af prof. Neruda med van hand. Publiken var fulltalig, men ej vidare entusiastisk.

Om Tor Aulins konsert i morgon lördag i Östermalms kyrka erinna vi ännu en gång.

Fru Dagmar Möller, hvars afgang från k. operan med skäl beklagats af så många, gifver nästkommande torsdag en romansafton, till hvilken biljetterna nog komma att bli särdeles eftersökta.

Hr Oscar Lejdström förbereder en konsert i Musikaliska akademiens stora sal till den 19 denes, hvarvid uteslutande svenska kompositioner komma att utföras.

*

Signaturen »Anne Charlotte»,

hvilken sympatiska skrifvelse beredt oss uppriktigt glädje, ombedes vördsammast att gifva sig personligen tillkänna för redaktionen i och för närmare meddelande.

*

»Familjemeddelanden».

En familjetidning sådan som *Idun*, spridd och läst i de vidaste kretsar öfver hela landet, måste ovillkorligen vara det allra lämpligaste och närmast till hands liggande organet för alla tillkännagifvanden om födde, förlofvade, vigde och döde. För visso är det just damerna inom familjerna, som med det lifligaste intresset följa dessa tilldragelser inom hemmets värld, hvilka genom det knappa annonspråket dock uttrycka och innebära så mycket, och annonser af detta slag, införda i *Idun*, träffa där i vidare utsträckning den

intresserade familjepubliken öfver hela vårt land än genom något annat svenskt tidsningsorgan.

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi därför anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbilaga för dylika annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annars beräknade annonspris eller för födelse-annons kr. 1: 50, för förlofnings- och vigselannons kr. 2: — och för dödsannons inom ram kr. 5: —, ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn toges till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller. **Redaktionen af Idun.**

Jerry.

Berättelse af mrs *Hungerford*, »författarinnan till *Molly Bawn*».

Han var utsvulten. Icke hungrig, så som du och jag kunna känna oss efter tio eller tolf timmars fasta, utan bokstafligen döende af brist på föda. Han satt lutad mot den kalla, fuktiga väggen, halft känslolös med sin enda vän ömt tryckt till sitt bröst. Hans lilla ansikte var smutsigt och alldeles dödsblekt, läpparne torra och händerna till ytterlighet afmagrade. Regnet föll stridt ute på den mörka gatan, och decemberkvällens kalla, genomträngande dimma blef med hvarje ögonblick allt tätare. Lille Jerry märkte knappast, hur dimman trängde genom de eländiga trasor, som höljde hans kropp. Tvänne långa dagar har han nu tillbragt utan föda. Den långsamma, tärande feber, som under två hela veckor rasat i hans lilla kropp, har hittills förtagit hvarje känsla af hunger, men just nu hade febern lämnat honom och samtidigt inställde sig ett gnagande begär efter föda, af hvad slag som helst. Utmattad hade han lyft sitt lilla trötta hufvud från den eländiga kudden och med svag röst bedt om en dryck vatten, en bit bröd — men blott för att finna sig ensam — ensam och öfvergifven i den usla, mörka källaren.

Hvilket rysligt ögonblick för det stackars barnet! Han hade legat sanslös af den rasande febern, då den kvinna, hos hvilken han lefvat så långt han kunde minnas tillbaka, dukat under för samma sjukdom och blifvit bortförd. Hon hade varit en eländig, försupen varelse — på sitt vis god emot honom då hon var nykter — brutal då hon var drucken, men sådan hon nu än var, — den enda som tagit någon vård om honom. Huruvida hon varit hans moder — eller ödet kastat honom i hennes väg, visste han ej, men känslan, att hon var förlorad för honom, fyllde hans hjärta med outhärlig fasa. Han förstod att han var öfvergifven, då han intet svar erhöi denna mörka kalla vintermorgon. Han släpade sig emellertid mödosamt bort till den vrå, där hon brukade ligga, men blott för att finna den — tom. Svag och darrande, skyndade han tillbaka till sitt eget läger och sökte med ångestfull ifver efter något, som han i sin feberaktiga brådskas icke kunde finna. Snyftande af oro, lät han höra en svag hvissling, och slutligen kröp en liten mjuk, raggig tingest, en liten mager, eländig hundvalp, fram till honom.

Med denna dyrbara skatt i sina armar stappade han fram till dörren och ut på gatan, just då den första gryningen af dagen syntes i öster.

Han hade fått syn på en kvinna ute på gatan och darrande af oro sport henne efter sin moder, men hon hade svarat honom med hårda ord och drifvit honom bort.

Öfvervåldigad af sin ytterliga svaghet satt han sig ned i en undagömd portgång, knappast känande den grymma hunger, som rasade inom honom. Men då dagen bröt in, kunde han ej längre uthärda: ett kvaljande begär efter föda uppsteg inom honom.

Hvar skulle han väl kunna erhålla någon sådan? I hela den stora vidsträckt staden London — hvar fanns väl den som kunde mätta detta lilla öfvergifna lamm! Ja, hvar? Ingen fanns som tänkte på honom, ingen som vårdade sig om honom!

Många, goda och välgörande människor, därom är jag viss, skulle med glädje sört för honom under hans återstående dagar, om de blott vetat af hans tillvaro. Men, det tager så lång tid att föra de eländas talan inför de barmhärtige här på jorden, att hundratals hinna dö, innan hjälpen når dem.

Tandläkare är Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tandernas vård.

Den lille gossen hade satt sig i en portgång och insomnat; då han åter slog upp ögonen, var det redan mörkt. Regnet föll i strömmar och genom det skimrade här och där en matt gaslykta. Den lilla hunden, som han alltjämt trofast höll i sina armar, var död. Men barnet förstod det ej. Det är mig en sådan glädje att veta, att han aldrig fick kännedom därom. Han satt där alldeles stilla med hunden i sin famn och hufvudet nedböjdt. Man kunde se, att det lilla ansiktet varit vackert, om ej död och brist satt sin stämpel därpå.

Som han nu satt, kom en ung man drivande nedför den mörka gatan. En ung man med häliga kinder, insjunkna ögon, alltigenom en bild af försakelse och nöd.

Det var intet tilldragande anlete. Den onde hade satt sin stämpel därpå. Kläderna voro trådslitna, hatten bedräglig. Under armen bar han några trasiga böcker, med en omsorg, som vore de hans hela värld, hvilket de sannolikt också voro.

Måhända var det en student, en fattig, afsigkommen sådan, som dock ännu vågade kämpa emot ödet.

»Hvad är detta för ett bylte,» sade han och stannade framför den halft medvetslöse gossen och petade till honom med sin käpp. »Aha — ännu en utsulten stackare! Få höra, din lille usling, hvad fattas dig?»

Uppskrämd af detta tilltal, lyfte Jerry sina matta ögon med ett bönfällande leende mot mannen. Ett leende så tydligt bedjande om förskoning från det slag han så säkert väntade. »Hungrig, hvad?» sade den unge mannen med ett obehagligt leende. Han betraktade gossen liksom öfvermåttan road och fortfor: »Ett talande bevis på sanningen af den trösterika fabeln om en gudomlig försyn! Denna oändliga kärlek som ej ens tillåter en sparf falla till marken, och för hvilken dessa små ju äro så särskildt dyrbara!»

Han skratade hånfullt och fortsatte: »Du svälter ihjäl, barn, om du ej ser dig för,» hvarefter han stack handen i fickan och drog fram tre kopparmynt och en silverslant. »Se här,» sade han och kastade silverslanten till den stackars

Jerry som med öfvermänsklig ansträngning lyckades fånga den och därefter vända sig mot sin okände vän för att tacka. »Var lugn,» skratade denne, »det var att göra dig en dålig tjänst, utom det att det var en stor uppföring för mig, att söka förlänga dina dagar. Vore du förständig, så kastade du slanten i närmaste rännsten, se annars till, att den räcker så länge som möjligt, åtminstone de närmaste två dagarna, det är mer än hvad jag själf har för samma tid.» Han tystnade, men fortsatte därefter: »Det finnes en bod nere vid hörnet, där du kan erhålla hvad du behöfver.» Och därpå försvann han bland mängden.

Med den döde hunden alltjämt tryckt mot sitt hjärta, släpade sig Jerry utför gatan och stannade slutligen vid den upplysta boden.

Retande matångor trängde sig ut genom den halföppna dörren, fönstret strålade af ljus och belyste dessa alla läckerheter, af ringa värde för dig eller mig, men rent af öfverväldigande för den utsultne gossen. Han nästan svimmade vid åsynen af allt detta goda, hvaraf han nu skulle få sin del. Han öppnade sin lilla hand för att kasta en blick på den talisman, som för honom skulle öppna dörren till detta paradiset.

Där låg den, glimrande i ljusskenet i kapp med barnets ögon. Tyvärr beskådades den af ännu ett annat lystet ögonpar. En stor grof slyngel lutade sig öfver barnet och — så var den lilla handen tom!

Stackars Jerry! Fortviflad stödde han sig ett ögonblick mot fönsterposten, under det tårarne strömmade och snyftningar skakade den lilla kroppen.

Småningom lugnade han sig och öfverlämnade sig, ehuru ovetande, åt den annalkande döden.

Allt hopp var ute. Intet återstod honom. Troligen förstod han det ej, utan instinkten ledde hans steg tillbaka till den mörka, kalla källare, han kallade sitt hem, liksom ett vildt djur, såradt till döds, söker sitt läger.

Därinne var så kallt, så mörkt. Han lade sig stilla ned med den lilla hundvalpen bredvid sig. Det var så hemskt, så mörkt, att han förfärad satte händerna för ögonen för att slippa se de rysliga skepnader, som dansade omkring honom,

än vidrörande honom med kalla, fuktiga händer, än åter hänskrattande.

En ihålig, pinande hosta skakade det arma barnet, han måste flytta bort händerna från ögonen för att trycka dem mot sitt lidande bröst, men ögonen höll han dock slutna — för att ej se de olycksbådande skepnader, som omgäfvade honom.

Han var så kall, så kall. Han skälde och skakade i hvarje led af fasa — af denna sista fasansfulla dödsyla, som hvarje ögonblick närmade sig hans hjärta. Stödande sitt matta hufvud mot den fuktiga stenläggningen, utsträckte han sin svaga hand efter den döda hunden och drog honom närmare intill sig.

Plötsligt inträffade något underbart! Det blef med ens så förunderligt ljusst. Alla mörka skuggor försvunno och hela källaren strålade af ett ljus, sådant vi aldrig sett, och, omstrålad af detta ljus, stod en varelse, en högrest, något framåt-lutat gestalt, i sida hvita kläder, hvitare än nyfallen snö. Och anletet — ja hvem kan tälja dess underbara skönhet!

Och gestalten böjde sig ned och drog den lille frusne gossen till sitt bröst, och ingen kyla, ingen hunger pinade längre lille Jerry.

Allt yngre blefvo hans lemmar, det lilla hufvudet sjönk mot den ljusa gestaltens skuldra, och så sväfvade de uppåt, alltjämt uppåt.

Aldrig mera kände Jerry någon smärta eller sorg, aldrig mera någon fasa för mörkret.

Ty där han är, där skall ingen natt råda.

Innehållsförteckning.

Emily Nonnen; af *Amanda Leffler*. (Med porträtt). — Hjärtetro; en berättelse från skären, af *O. M. — Kvinnorna* på utställningen af *Adolf Hellander*. I. — Lyran under sybordet; en minnesbild på ättioårsdagen af *Anna Maria Lenngrens* död, af *Gerda Meyerson*. — Barnens väl; af *A. — Soppa* på en korstikka; ett litet inlägg till *E. W. äropros* »Något om soppor». — Från Iduns läsekrets: »Som man ropar i skogen...». Kjolar och poesi. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Jerry; berättelse af »*författarinnan till Molly Baven*». — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

(Tillägnad S. S. i gengäld och med tack.)

Ja, liten är jag, men ändå stark,
Och anor äger jag många.
Jag ock var med uti Noaks ark,
Men nog jag svår är att fånga.
Min släkt är spridd öfver hela jorden,
Men bor dock glesast i höga Norden.

Jag *fordom* lefde i frid och ro,
Men nu förföljes jag ständigt,
Hvarhelst mig lyste jag byggde bo,
Nu är mitt lif helt eländigt.
Men understundom jag hämnas illa
Och utför verket så tyst och stilla.

Jag hufvud äger och äfven svans,
Nu har jag hjälpt dig på trafven,
Och nu det går väl liksom en dans
Att finna riktiga klafven.
Mig stycka sönder är just förskräckligt,
Då redan liten jag är tillräckligt.

Hvad vore du gärna?
Så namn på en tjärna.
Ett skolgossens verk.
Och sedan, så märk
Ett träd, som är präktigt.
En plats, där förskräckligt
Det bråkas och slåss.
I regn — skydd för oss.
Hvad finnes på trädet?
Soldaten i ledet

Hur säkert han är.
Hvar renseln han bär.
Hvarpå du ej tager.
Hvaraf finnes lager
I Kina. Och se'n
Ett namn uppå män.
Ett dito på kvinna.
Hvad barnen ju finna
Så särdeles godt,
Vi — kasta det bort.
Nu trött är du redan,
Och därför här nedan
Jag sätter helt lugnt
En svart, liten punkt.

L. B.

Charadgåta.

Med de bojer du min Anna
Binder mig, jag fångslad är.
Ack, jag ville evigt stanna
I en öken, om jag där
Vid din sida, hulda flicka,
Finge drömma bort min dag
Och från dina läppar dricka
KysSENS rusande behag.
Så i kärleks ljufva yra
Kvad jag — och ett svar så nått
Skref hon just i verser fyra
På en liten söt biljett.

Uti öknen lär ej finnas
Af mitt första ens ett grand,
Ty jag tycker, jag vill minnas,
Att där finnes bara sand.

Om du lägger till mitt andra
Blott ett litet, litet e,
Så på det nu med hvarandra
Kan vår ökenresa ske.

Men förrän vi oss begifva
Af och öde öknen nått,
Vill jag visligen dig gifva
Ett mitt tredje, som är godt.

Om du skaffa vill mitt hela
För lång, lång, lång, lång tid,
Vill jag säll och lycklig dela,
Öken, lustgård — allt med dig.
Tom Ecks.

Vokalförändringsgåta.

Med a.

En sak som harmlig är
För mångens tysta hopp.
Den ej till frihet bär,
Men hindrar hvarje lopp.

Med e.

Mig du nog säkert finner
I hvarje kök du ser.
Båd' torrt och det som rinner
Jag gömma kan, med mer.

Med i.

Jag mången hemlig smärta
Så ofta vållat har,
Jag fångslar mångens hjärta,
Ja, friden också tar.

Med o.

Det känner hvarje »gast»,
Du lita kan därpå.
Det klär så mången mast,
Ja, äfven »vant» och »rå».

Med ä.

När du från vännen kär
Och hemmet måste fara,
Då jag en hjälp ju är
Åt dina tankars skara.

Moster Lisa.

Siffer-akrostikon-logogryf.

Hvar och en af nedanstående siffror skall utbytast mot den bokstaf, som representeras af densamma, och bokstafverna i

hvert och ett af de sålunda erhållna orden omkastas, så att lika många nya ord bildas. Äro dessa ord rätt funna, gifva deras slutbokstafver lösningen å akrostikonet.

Hufvudordet: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 = en strid (omkastas ej).

De öfriga ordens beteckning tillhöra det omkastade ordet.

1, 4, 3, 11 = en tyrann,
2, 1, 4 = berör örat,
10, 9, 7, 4 = bo,
4, 1, 2, 5 = urmänniskor,
4, 10, 2, 5 = stadsdel i Orienten,
6, 5, 4 = hvad man ej själf förvärfvat,
4, 3, 9, 5 = stad i Preussen,
8, 5 = utrop,
9, 5, 4 = finns i hvarje bok,
4, 10, 9, 7, 11 = komparativ adjektif.

11, 1, 4, 5 = provins i norra Afrika.

Kläpare.

Lösningar.

Logogryfen: Maskiner: Mars, Asien, Kina, mask, »mas», enka, kran, ram, sik, mina, sinka, skare, skri, sink, make, kines, rek, anis, is, skam, smink, masker, ran, ask, maner, enka, resa.

Mosaiken: Prestkrage: 1) paraply, 2) rakknif, 3) elefant, 4) standar, 5) torpare, 6) runsten, 7) Amerika, 8) grötfat, 9) elghorn.

Prokopon: Samos, Amos, mos, os.

Charaden: Byrå.

Palindromen: led, del.

Strumpor, Tröjor, Kalsonger, etc.

Försäljning från fabriken direkt till allmänheten. * Inga mellanhänder!
Beställningar, reparationer, vidstickningar.
3 Bryggaregatan 3, 1 tr., andra huset fr. Drottningg.